

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 14 — Rok 133 (4)

Wtorek, 18 stycznia 1944 r.

DZIŚ: Kat. św. Piotra
JUTRO: Henryka

Na północnym odcinku frontu rozgorzały nowe walki

Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z GŁÓWNEJ KWATERY FÜHRERA w dniu 17 stycznia:

Na północny wschód od Kerczu i północny zachód od Kirowgradu bolszewicy kontynuują nadal swe gwałtowne ataki. Formacje armii lądowej i SS udaremniły wszystkie próby przełamania i w ciągu ostatnich dwóch dni zniszczyły 81 czołgów nieprzyjacielskich.

Na zachód od Rzeczwicy bolszewicy po silnym przygotowaniu artyleryjskim przystąpili znacznymi siłami do ataku. W ciężkich zmiennych walkach nasze wojska utrzymały swoje stanowiska. Kilka włamań oczyszczono lub zaryglowano.

Na południowy wschód od Witebska ponowne ataki bolszewickie załamały się o zaciekle opór naszych wojsk.

Na północny zachód i północ

Nawla nieprzyjacieli rzucił do walki nowe formacje. Ataki bolszewickie przeprowadzone w ciągu całego dnia załamały się wśród wysokich strat dla nieprzyjaciela.

Na północ od jeziora Ilmeń w rejonie na południe od Leningradu i południe od Oranienbaumu bolszewicy atakowali ze wzrastającą gwałtownością. Również i tu w zaciętych walkach udaremniiono ich próby przełamania, niszcząc jedynie na południe od Oranienbaumu 26 czołgów sowieckich.

Na południowym froncie włoskim na odcinku na zachód i północny zachód od Cervaro działalność bojowa częściowo osłabła. Lokalne wypadki nieprzyjaciela odparto.

Atak północno-amerykańskich bombowców kierował się w dniu 16-go stycznia na południowy rejon Rzeszy. W Klagenfurcie powstały szkody w budynkach i straty w ludziach. W czasie tego ataku, jak również nad reponem Włoch siły obrony przeciwlotniczej zestrzeliły 18 samolotów nieprzyjacielskich, w większości bombowców.

Niemieckie łodzie podwodne zatopiły na północnym Atlantyku, Morzu Śródziemnym i Czarnym 5 okrętów o pojemności 36-500 brt., 3 kontrtorpedowce i 2 łodzie podwodne.

3 dalsze statki storpedowano i zestrzelono 2 samoloty nieprzyjacielskie.

Szczegóły bitwy powietrznej nad środkowymi Niemcami

BERLIN, 17. 1. — Międzynarodowe biuro informacyjne komunikuje:

Z przedłożonych już sprawozdań bojowych o zwycięskiej bitwie powietrznej w dniu 11 stycznia biorącej w niej udział niemieckich formacji myśliwskich i niszczycielskich wynika, że w największej z dotychczasowych bitew powietrznych w tej wojnie, kilku myśliwców niemieckich osiągnęło dwukrotne lub trzykrotne zestrzały bombowców amerykańskich.

Wyczyny te są tym bardziej godne uwagi, gdyż latające twierdze typu „Liberator“ oraz „Fortress“ o przeciętnej sile motorów 1100 HP. mogą osiągnąć maksymalną szybkość około 450 km/godz. Każda z tych la-

tających twierdz uzbrojona jest w 10 do 12 ciężkich karabinów maszynowych. Na skrajach formacji bombowców lecące t. zw. powietrzne krążowniki przeciwołtncze, a nie posiadające ładunku bomb, uzbrojone są nawet w 30 karabinów maszynowych. Podczas ataków eskadr niemieckich myśliwców i samolotów niszczycielskich, było im pomocnym to, że bombowce amerykańskie w locie zespołowym zmierzały do swego celu i skutkiem tego nie były w stanie osiągnąć efektywnej szybkości maksymalnej. Myśliwcy niemieccy oraz maszyny niszczycielskie miały więc możliwość rzucić na szalę swą większą szybkość i zwrotność, nadając atakom bardziej skuteczną i zwartą formę. Osiągając jak najlepszą pozycję, oddawały one salwy z armat oraz innej broni pokładowej, celując na t. zw. latające twierdze.

Piloci bombowców amerykańskich, którym udało się zawczasu wyskoczyć na spadochronach, zostali już częściowo przesłuchani. Ci, którzy zdolni byli do złożenia zeznań, oświadczyli jednogłośnie, iż żaden z nich nie miał nadziei wydotkania się z piekła obrony niemieckiej. Z prawdziwie szaleńczą odwagą myśliwcy niemieccy atakowali jak same diabły i to z jak najbliższej odległości.

Pewien holenderski urzędnik kolejowy zaobserwował w rejonie nadgranicznym jak około godz. 13.25 niemieckie formacje myśliwskie zaatakowały powracające w pełnym nieporządku bombowce amerykańskie. Myśliwce zestrzelili w ciągu niewielu minut 5 bombowców, lecących w ślad za formacją. Spadły one z nieba na ziemię, jak kamienie.

BERLIN, 17. 1. — Z miarodajnych kół wojskowych po raz pierwszy wczoraj potwierdzono, że nowe dotychczas nieznanie i w tajemnicy zachowywane rezerwy eskadr lotniczych były użyte w akcji obronnej przeciwko amerykańskiemu atakowi na środkowe Niemcy. Fakt istnienia takich eskadr, które były przede wszystkim przygotowane na przyszłość, „szczególnie ważne przedsięwzięcia“, zostało po raz pierwszy potwierdzone ze strony kompetentnej.

Niemiecki speaker wojskowy uczynił to, przytaczając angielskie wywnurzenia, które traktowały o ostatnim amerykańskim ataku dziennym i „połączonych“ niemieckich formacjach myśliwskich, których użycie zachowane było dla szczególnie ważnych życiowo zadań obronnych. Te angielskie wywnurzenia — powiada niemiecki speaker — były o tyle trafne, że rzeczywiście były „zaoszczędzone“ niemieckie eskadry dla ważnych przedsięwzięć, które w najbliższej przyszłości były oczekiwane. Czy i o ile wyposażone były one w nowe typy samolotów oraz w nowe bomby — o czym jest mowa w angielskich sprawozdaniach — nie można tego ze strony niemieckiej na razie ujawnić.

Czy inwazja opłaci się Aliantom Niewesołe prognozyki drugiego frontu

BUKARESZT, 17. 1. — „Bukarester Tageblatt“ podaje następujące szczegóły na temat potęgi niemieckiego wału atlantyckiego:

„Europejski wał obronny od Pirenejów aż w górę po Narwik jest obecnie ukończony. Poza nim rozciąga się głęboko rozczłonkowany system obronny, a ponadto gotowe już są zupełnie niemieckie plany, przewidujące w wypadku ewentualnego ataku w jakimkolwiek punkcie rzucenie tam natychmiast w wielkiej ilości zmotoryzowanych formacji“.

Dziennik podaje te szczegóły stwierdzając, że w grubszych zarysach muszą one i tak być znane Aliantom. Lotnictwo alianckie dokonuje dziś w dzień i w nocy ataków na te ufortyfikowane obszary zachodnie. Ponadto alianckie samoloty wywiadowcze nieustannie są w akcji i zarówno za ich pośrednictwem, jak i przez szpiegów oraz dzięki doniesieniom agentów z obszarów okupowanych w obozie alianckim posiadają niewątpliwie dość dokładne informacje o rozmiarach niemieckich u-

rzędzeń obronnych, leczbie dział i wojsk zmotoryzowanych, stojących w pogotowiu do akcji obronnej.

Ponieważ Churchill i Roosevelt znają te cyfry, nie odważyli się dotychczas rozpocząć inwazji. Bez wątpienia także Stalin zna siłę niemieckich przygotowań obronnych. W tych warunkach pozostaje do rozstrzygnięcia kwestia, iż mimo tego domaga się on kategorycznie drugiego frontu, jakkolwiek lub może właśnie dlatego, że zna on tę siłę niemieckiej obrony.

W obliczu tych faktów pewnym jest, że w razie podjęcia jakiejś akcji lądowania żołnierze angielsko-amerykańscy będą masowo ginęli. Tysiącami będą oni musieli tonąć na pełnym morzu lub w czasie samego lądowania, a nawet w wypadku gdyby udało się przejściowo utworzyć jakiś przyczółek mostowy, dalsze tysiące będą musiały ponieść śmierć.

Przed rokiem lub dwoma laty, kiedy niemieckie obiekty obronne znajdowały się jeszcze w budowie, próba inwazji anglo-amerykańskiej mogłaby stanowić jeszcze pewne skokoczenie dla Niemiec; dzisiaj Niemcy oczekują jakiejś alianckiej operacji inwazyjnej.

90 proc. amerykańskiego budżetu przeznaczone na cele wojenne

SZTOKHOLM, 17. 1. — Prezydent Roosevelt oświadczył w swoim oświadczeniu budżetowym m. i., że z ogólnego budżetu 100 miliardów dolarów wypadnie szacunkowo około 90 miliardów na wydatki wojenne. To oszacowanie opiera się na przypuszczeniu, że wojna będzie trwała jeszcze w całym roku budżetowym, kończącym się 30 czerwca 1945 roku.

Roosevelt wskazał na to, że Stany Zjednoczone „w pewnych kategoriach materiału wojennego“ nie osiągnęły wytkniętego celu. Roosevelt oświadczył dalej, że nie należy sobie robić nadziei w zakresie wojskowych i finansowych planów, jak również projektów wytwórczości na rychle zwycięstwo. Roosevelt wezwał następnie rolnictwo, aby swoją produkcję jeszcze więcej podwyższyło, ponieważ rok 1944 pod względem zaopatrzeniowego frontu będzie jeszcze krytyczniejszy aniżeli rok ubiegły.

W zakończeniu podkreślił Roosevelt konieczność nowych podatków wojennych. Należy faktom spojrzeć w oczy, powiedział on, że opieszałość, wskutek której w dotychczasowym niedostatecznym programie podatkowym nie były przewidziane trudności, jakie wylaniają się z konieczności utrzymania ustabilizowanej gospodarki. Jak Roosevelt dalej oświadczył, zadłużenie publiczne wzmoże się do 30 czerwca 1945 do 190 miliardów, a w r. 1945 nawet do 250 miliardów dolarów.

Sytuacja zaopatrzeniowa Związku Sow.

ZURYCH, 17. 1. — „Neue Zürcher Zeitung“ donosi: „Z informacji prasy sowieckiej wynika, że pomimo zadawalających na ogół zbiorów w ostatnim roku szerokie połacie Rosji zagrożone są klęską głodu. Powodem tego jest przede wszystkim brak sił roboczych, w związku z czym w wielu okolicach zbiory zbyt późno zebrano z pól. Jeszcze w październiku w rejonie Saratowa, Ulianova i w autonomicznej republice tatarskiej zboże nie zostało jeszcze częściowo zwieziono i wymłócone.“

Na obszarze Czelabińska 2/5 zbiorów zbóż było jeszcze nieskoszonych. Z Kirowa, Gorek i Riazania donoszą, że wskutek braku sił roboczych zwiezione snoły pozostały w stogach niewymłócone. Podobne doniesienia nadeszły z Syberii.

Ponieważ w pierwszej linii musi być zaspokojone olbrzymie zapotrzebowanie armii w zakresie zboża i pasz, ludność cywilna już w listopadzie odczuwała brak najważniejszych środków żywności. Wyśrubowane do najwyższego stopnia zaangażowanie aparatu transportowego i brak

sił roboczych uniemożliwił z drugiej strony w wielu okolicach zgromadzenie dostatecznych zapasów materiałów opaływych na zimę. Z szeregu miast doniesiono w listopadzie, że jedynie tylko budynki administracyjne i szkolne mogą być opalane. Również musiano ograniczyć zużycie energii elektrycznej, wskutek czego w wielu okolicach powrócono znowu do starych lamp naftowych.

Głos dnia

W przemowie radiowej do estońskiego narodu skierowanej zajął kierownik głównego zarządu dla wychowania narodowego, Meret, stanowisko do wywodów „Prawdy“ o państwach bałtyckich. Estończycy dali już wyraz swojemu poglądowi na bolszewizm w walkach o wolność w roku 1918. Kiedy bolszewicy postawili w roku 1939 ultimatum Estonii, zostali Estończycy zmuszeni do ust. pstw, gdyż nie

było im możliwym wówczas dać wyraz swojemu mniemaniu z bronią w rękę.

Skoro jednak nadarzyła się narodowi estońskiemu możliwość z manifestowania swojego prawdziwego stanowiska, nastąpiło to — jak Meret podkreśla — z bronią w rękę. Estonia nie złożyła też wcześniej broni — podkreślił Meret — dopóki Stalin nie zmiecie swojej całej żydowskiej klikki,

Liddel Hart przestrzega...

BERNO, 17. 1. — Jak donoszą z Londynu, Liddel Hart przestrzega przed przecenianiem skutków ataków sowieckich, gdyż nie widać żadnych oznak osłabienia Niemiec.

Atak Aliantów na Sofię

SOFIA, 17. 1. — Na marginesie anglo-amerykańskiego ataku terrorystycznego na Sofię komunikują urzędowo: W dniu 10 stycznia wykonał przeciwnik atak terrorystyczny na stolicę Bułgarii, przy czym ucierpiało śródmieście oraz dzielnie mieszkaniowe. Zniszczono mianowicie domy mieszkalne, szpitale, kościoły, szkoły itd. Bomby uderzyły nadto w kilka gmachów poselstw. Ludność cywilna poniosła liczne ofiary.

Nota Moskwy do emigracji greckiej

SZTOKHOLM, 17. 1. — Jak podają urzędowo do wiadomości, podsekretarz stanu sowieckiego komisariatu spraw zagranicznych Kornejczuk wręczył ambasadorowi greckiego rządu emigracyjnego w Moskwie notę, w myśl której rząd sowiecki domaga się „utworzenia jednolitego frontu wszystkich stronnicstw w Grecji“.

Z powyższego doniesienia angielskiej służby informacyjnej wynika, że Moskwa zamierza obecnie odgrywać rolę „projektora“ także wobec emigracji greckiej, podobnie jak w stosunku do emigracji jugosłowiańskiej i polskiej.

Dzień i noc toczą się walki lotnicze nad Rabaulem

TOKIO, 17. 1. — Pewien major japoński, który w czwartek z Rabaulu powrócił do Japonii, oświadczył, że tempo walk lotniczych nad południowo-zachodnim Pacyfikiem wzrosło się obecnie do tego stopnia, że walki te trwają bezustannie przez dzień i noc. Punktem ośrodkowym silnych ataków alianckich jest przede wszystkim samo miasto Rabaul. Z tego też powodu załogi japońskich myśliwców znajdują się prawie bez przerwy w stanie alarmowym, a cały szereg lotników brał już udział w więcej niż 100 wal-

kach powietrznych ponad tym obszarem.

Nieprzyjacieli posługuje się w czasie ostatnim nową strategią, przeprowadzając akcje na wielkiej wysokości. Mimo to obrona japońska jest tak zorganizowana, że nawet te ataki brane są stale w porę pod ogień obronny. Jest to zupełnie możliwe, tak podkreślił ów major, że w niezadługiej przyszłości odbędzie się ponad tym odcinkiem frontu pacyficznego decydująca walka lotnicza pomiędzy najlepszymi siłami japońskimi i alianckimi.

Policji węgierskiej udało się znów pochwylić w Koszycach żydowską bandę fałszerzy dokumentów. Przyaresztowano czterech żydów, a między nimi także sekretarza „gminy żydowskiej” w Koszycach, który proceserowo fabrykował w wielkich ilościach metryki chrztu różnych wyznań chrześcijańskich. Ceny, jakich za to żądano, zależne były od stanu majątkowego klienta i wahały się od 150 do 500 pengó.

W Indiach wyładowały pierwsze kontyngenty zachodnio-afrykańskich wojsk murzyńskich, przeznaczonych dla siły zbrojnej Mountbattena. Murzyni zachodnio-afrykańscy użyci są po raz pierwszy do działania poza Afryką.

W dniu 11 stycznia lotnictwo marynarki japońskiej zaatakowało wyspy Gilberta, Tarawa, Makin oraz Andamama. Zrzucone bomby ciężkiego kalibru spowodowały znaczne szkody. Lotnictwo japońskie nie poniosło żadnych strat.

Na marginesie problemu sowiecko-polskiego „Times” stwierdza, że wstępny warunkiem takiego uregulowania sprawy, które by zadowołało obydwie strony, w obecnej chwili niewątpliwie jest „przywrócenie zaufania w duchu deklaracji moskiewskiej i teherańskiej”.

Według „Daily Sketch” generał Montgomery wyraził się miał o wojskach niemieckich we Włoszech następująco: „Żołnierz niemiecki jest niesłychanie dobrym, doskonałym i wysłannikiem wyszkolonym żołnierzem. Nieliczni jeńcy zabrani na froncie włoskim wykazywali doskonałą postawę.

Dla wytipienia zagnieżdżonego z czasów angielskiego zarządu zła w administracji i dla uzgodnienia w całym kraju nastrojów do prowadzenia wojny zapowiedział burmistrz prezydent ministrów Bammaw reformę administracji Burmy.

Amerykański trust stalowy wita zniszczenia, dokonane przez amerykańsko-amerykańskie naloty terrorystyczne na niemieckie i europejskie miasta, ze szczególnym upodobaniem, gdyż obiecuje sobie z tego znakomite interesy w czasach powojennych.

Ministerstwo rolnictwa USA podało do wiadomości, że widoki na zbiory w roku 1944, z powodu nadzwyczaj suchej jesieni i wczesnej zimy są najgorsze w czasie dotychczasowej wojny.

Jednostki japońskiego lotnictwa marynarki zaatakowały w dniu 9-go stycznia wyspę Makin i bombardowały bombami ciężkiego kalibru urządzenia terenowe. Japończycy nie odnieśli przy tym żadnych strat.

W Podgoricy (Czarnogóra) odbył się zjazd czarnogórskiej administracji narodowej, w którym udział wzięła wielka liczba oficerów. Oficerowie ci, którzy są dowódcami tubylezych przeciwkomunistycznych formacji ochotniczych, podkreślali przy tym swą bezkompromisową gotowość do walki przeciwko bandom Tito.

Amerykańska produkcja złota spadła w roku 1943 o 62 proc. Ogólna produkcja wyniosła w tym roku łącznie z Alaską 1,364.000 uncji wobec 3,583.080 uncji w roku poprzednim.

SZTOKHOLM, 17. 1. — Jak z Waszyngtonu donoszą, prezydent Roosevelt zaproponował w swoim orędziu noworocznym do kongresu, wprowadzenie ustawy o ogólnym obowiązku pracy (National Service Law), który, jak powiada prezydent, jest niezbędnym koniecznym, aby wszystkie energie i rezerwy wykorzystać i aby na czas wojny przeskodzić wszelkim strajkom. Dalej zaproponował Roosevelt „realistyczny program opodatkowania”, utrzymania dalej ustawy dla wznowienia kontraktów wojennych (Renewal of war contracts), aby zapobiec nadmiernym zyskom, ustawy o stałych cenach za artykuły żywności, minimalne ceny dla rolników i maksymalne ceny dla spożywców, jak również rychłe przedłużenie ustawy dla gospodarczego ustabilizowania, z października 1942.

Roosevelt oświadczył dalej, że Stany Zjednoczone związały się w czasie konferencji w Moskwie, Kairze i Teheranie z „nadzwyczaj obszernymi i szczególnie detalicznymi planami”. Stany Zjednoczone nie mogą powtórzyć „tragicznego błędu izolacjonizmu”. Najwyższy cel dla Aliantów, który omawiany był na konferencjach, da się ująć w jednym słowie „bezpieczeństwo”. Prezydent ostrzegł jednak przed wybujałym zaufaniem i samoupodobaniem, gdyż tego rodzaju „niebezpieczne szaleństwo” takiego stanowiska należy odceniać według odległości, która dzieli alianckie wojska od ich „ostatecznego celu”, jak również według ogólnego niebezpieczeństwa, które jeszcze leżą na drodze.

W Moskwie, Kairze i Teheranie poruszanych było wiele żywotnych pytań. Na uralnie, że Stany Zjednoczone musiały się w pewnej mierze z nimi związać.

Prezydent poruszył potem zagadnienia wewnętrzno-polityczne i zaż-

Przestrzegaj godzin zaciemniania

W ostatnich czasach zauważono, że w szeregu prywatnych domów odciemnia się okna we wczesnych godzinach rannych, to znaczy wtedy, kiedy jest jeszcze całkowicie ciemno. Podobne fakty narażają dom jak i dzielnice miasta na niebezpieczeństwa wypływające ze strony ataków nieprzyjacielskich lotniczych. Zwraca się uwagę, że przedczesne odciemnienia są przewinieniem i jako takie będą surowo karane. Czas odciemnienia jak również czas zaciemniania podawane są codziennie w prasie i przez radio. Do podanych czasów należy się ściśle stosować.

Miasta Ankona i Pola były ofiarą ciężkich anglo-amerykańskich nalotów terrorystycznych. Wielka liczba domów mieszkalnych, kościołów i szkół zostało trafionych bombami zapalającymi i rozpryskowymi.

dał usunięcia niezgody na froncie ojczystym.

BERNO, 17. 1. — Zapowiedziany przez prezydenta Roosevelta projekt ustawy o wprowadzeniu obowiązku pracy został obu izmom kongresu przedłożony. Usawa przewiduje, że wszyscy mężczyźni od 18 do 64 lat i wszystkie kobiety od 18 do 49 lat z pewnymi tylko wyjątkami mogą być powołani do pracy obowiązkowej. Mają oni możliwość zdecydo-

Pszczoły zbierają miód i pyłek na barwnych kwiatach, toteż od dawna nasuwało się przypuszczenie, że pomiędzy barwami kwiatów a odwiedzającymi je owadami musi istnieć ścisły związek. Ciekawe w tym względzie jest takie doświadczenie:

Pszczoły wywabia się z ula do szlonej podkarmiaczki, którą stawia się na barwnym papierku, np. niebieskim. Podkarmiaczkę odsuwa się stopniowo coraz dalej aż do miejsca, gdzie można swobodnie czynić obserwacje. Już po upływie godziny tworzy się w mózgu pszczoł skojarzenie barwy, na której stała podkarmiaczka, z pokarmem tak silnie, że owady przylatują do niebieskiego papierka nawet wówczas, gdy szklanka jest pusta. Co więcej! Gdy w pobliżu znajdują się jakaś osoba ubrana w niebieską bluzkę, pszczoły przylatują do niej i latają naokoło barwy, którą sobie zapamiętały, wywołując u danej osoby przerażenie, że owady rzucają się na nią, by ją pokuć żądlami. Po ukończeniu tresury daje się wówczas pszczołom do wyboru paperek o barwie „tresurowej” umieszczony pośród innych papierków równej wielkości, lecz o rozmaitych odcieniach szarości od białego do czarnego. Pszczoły nie myślą tu ani razu.

W podobny sposób udało się stwierdzić, że pszczoły widzą także dobrze barwę żółtą, natomiast przy barwie czerwonej, która dla naszego oka jest tak jaskrawa, tresura u pszczoł zawodzi. Owady myślą ją z barwą czarną i ciemno-szarymi. Pszczoły posiadają więc bardzo dobre rozwinięty zmysł barwy, jest on jednak innym niż u nas, gdyż owady te odróżniają dobrze odcienie niebieskie, żółte, a także jak się okazało później i zielono-niebieskie, nie widzą zaś jak barwy czerwieni.

Wyniki tych obserwacji znajdują się pięknie potwierdzenie w obserwacjach nad naszymi krajowymi kwiatami, odwiedzanymi przez pszczoły. Otóż kwiaty te posiadają głównie barwy żółte i niebieskie, na omiast brak tu prawie zupełnie kwiatów czerwonych, które dla oka pszczoły wyglądałyby jak kwiaty czarne. Pewien wyjątek stanowią kwiaty purpurowe, które przedstawiają jednak mieszaninę barw czerwonych i niebieskich, tak że pszczoły mogą je widzieć jako ciemno-niebieskie.

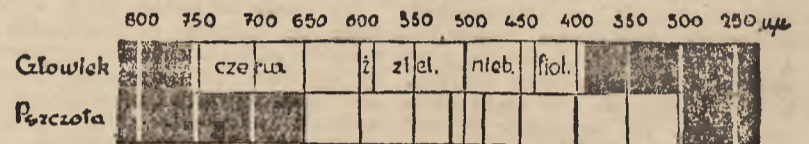
Jedynym kwiatem czerwonym odwiedzanym u nas przez pszczoły jest mak. Posiada on jednak dla owadów inne osobliwe znaczenie, które odkryły nam dalsze badania nad ich

wania się czy przystąpić należy do związków zawodowych lub nie. Przywódca związków zawodowych William Green i Filip Marray zostali zaproszeni we środę na konferencję z Rooseveltem w sprawie projektu o obowiązku pracy. Marray zapowiedział zdecydowaną opozycję przeciwko projektowi usawy, zawierającej niebezpieczeństwa przyszłych komplikacji zamiast ułatwienia rynku pracy.

Osobliwość zmysłu widzenia u pszczoł

zmysłem barw — o czym poniżej. Dwom profesorom Uniwersytetu w Getyndze, Kühnowi i Pohlwi, udało się mianowicie tresować pszczoły na rozmaite wycinki widma uzyskanego przez rozszczepienie przez pryzmat światła lampy łukowej. Okazało się, że wprawdzie pszczoły nie widzą czerwieni z jednego końca widma jako barwy, ale za to rozróżniają inną barwę z przeciwnego końca wid-

Jeszcze jedną osobliwość wykazują pszczoły w odniesieniu do barw. Gdy mają do wyboru barwy jednakowe, lecz o różnej jasności, wybierają zawsze barwy ciemniejsze w tonach i przekładają je nad jasne. Jest to właściwość wrodzona owadów, instynktowna i posiada dla życia ich równie poważne znaczenie. Wiadomo powszechnie, że kwiaty młode zawierające nektar są zabarwione ciem-

ZAKRES WIDZENIA BARW U CZŁOWIEKA I PSZCZOŁY. U góry zaznaczono długość fal promieniowania świetlnego. Skala podana w mikromilimetrach t. j. milionowych częściach milimetra.

ma, której nasze oko już nie odczuwa, a mianowicie pozafioletową.

Szczególnie ineresująca jest właśnie owa wrażliwość pszczoł na barwy pozafioletowe. Przekonano się mianowicie, że niektóre gatunki kwiatów odbijają dość znaczną ilość promieni pozafioletowych. I otóż okazało się, że pszczoły odróżniają ową domieszkę t. zw. ultrafioletu od kwiatów takiej samej barwy, lecz które promieni dla nas niewidzialnych nie odbijają. Stwierdzono to w ten sposób, że pszczoły tresowano na małe wycinki z białych płatków jednej z naparstnic, które odbijały promienie pozafioletowe, a następnie dano im do wyboru te płatki oraz białe płatki dzwonka, które ultrafioletu nie zawierały. Pszczoły odróżniały oba gatunki kwiatów doskonale, mimo iż dla ludzkiego oka były one jednakowo białe. Dopiero gdy płatki naparstnicy przykryto przezroczystym filtrem, który pochłaniał ultrafiolet, owady zaczęły mylić oba płatki jako jednakowo barwne.

Jest rzeczą interesującą, że mak wyróżniają pszczoły również jako kwiat barwny, mimo iż posiada on płatki czerwone, które jak wspomnieliśmy wyżej, powinny się przedstawić dla oka pszczoły jako czarne. Okazało się bowiem, że mak obok promieni czerwonych odbija także dużo promieni pozafioletowych, a więc pszczoła widzi go jako kwiat ciemno-pozafioletowy, t. zn. w kolorze takim, jakiego my wyobrazić sobie nie możemy, gdyż barwy takiej nie odczuwamy. Barwa pozafioletowa posiada więc dla pszczoł również poważne znaczenie przy ich odwiedzinach kwiatów, jak i barwy inne dla nas widzialne.

niej niż kwiaty starsze, przekwitające, które już miodu nie posiadają. Znana jest również rzeczą, że część środkowa kwiatu, kryjąca w sobie nektar, zabarwiona jest ciemniej niż części zewnętrzne. Pszczoła przylatująca z ula wybiera już z daleka kwiaty ciemniejsze, a więc te, które kryją w sobie jeszcze obfity pokarm. Gdy zaś owad zbliży się do kwiatu, skierowuje się znów ku części najciemniejszej, a więc tej, w której bez długiego szukania znaleźć może miód. Tak więc wzajemne przystosowania barw kwiatów zapylanych przez pszczoły i zmysłu barw u pszczoł zdumiewa nas na każdym kroku, stanowiąc jeden z przykładów cudownej harmonii w przyrodzie.

A teraz nasuwało się na myśl, jakie praktyczne wskazówki wynikają z wiadomości naszych o zmyśle barw u pszczoł. Pszczelarze, pragnąc ułatwić poszczególnym pszczołom znalezienie własnego ula wśród uli innych, bardzo często malują naokoło otworu wylotowego lub ponad nim barwne figury różnego kształtu. Nieraz spotyka się takie „sygnały” żółte, zielone, niebieskie, ale także trafiają się i czerwone. Na podstawie tego, co przedstawiliśmy tutaj pokrótce, łatwo zrozumieć, iż czerwone wskaźniki przy otworach wylotowych, które dla naszego oka wydają się wprawdzie piękne i jaskrawe, dla pszczoł jednak nie posiadają zbyt wielkiej wartości, gdyż owady widzą je jako czarne. Chcąc dać pszczołom na ulach wyraźne znaki rozpoznawcze, należy posługiwać się przede wszystkim tymi barwami, które pszczoły rozróżniają bardzo dobrze, a więc głównie malować je barwą niebieską i żółtą.

KUPNO — SPRZEDAŻ
OBRAZY znanych malarzy kupuje stale Sykstuska 13, II p. Korzyński od godz. 10-2-giej. 190
KUPIE natchemias t złoty lańcuszek z medalion kiem w dobrym stanie. Ewentualnie osobno lańcuszek osobno medalionik. Zgłoszenia „Roklana” Sykstuska nr 21, pod „Lańcuszek”. 10164
SPRZEDAŁ natchemias maszynę do szycia Singera. Zgłoszenia ulica Dębnińskiego 8, środkowy dawonek
KUPIE buciecki dziecięce nr 27 — nowe lub w bardzo dobrym stanie. Kalceza 5a, I. p., m. 2. 10140
UBRANIE dla eleg. pana, — warost powyżej m. 170, kolor ciemne marze do sprzedania, ul. Zielona — (Rozwadowskiego) 46, I. p., m. 3. mieszkanie 10.
FORTEPIAN tańszy sprzedam. — Rynek dziecięcy, I. p., ganek, 10080
KUPIĘ książki dziecięce, młodzieżowe, powieści itp. Księgarnia M. Kowalski, Lwów, Legionów 31 110
SPRZEDAŁ futro męskie (płaszcz, naria-buty, kombinezon wydra), sprzedam damski plusz seks nowy, lisa niebieskiego, sweter damski, — Lwów, Wianosty 74 mieszka 4. 10081
SPRZEDAŁ orzechową jadalnie i fortepian. Okładac od 12-2. ul. św. Teresy 26, mieszka 4. 9978
MASZYNE do szycia pierścieniową bardzo tanio sprzedam. Kordeckiego 7 m. 3, w podwórzu. 10198

RAJTKI gabardynowe i sukienne (fason angielski), buty oficerskie nr 41 (cholewy sztywne i wskie), śniegowce męskie nr 11 prawie nowe — sprzedam — Lwów, ul. Na Bajkach 4, II p. mieszka 5. 10189
SPRZEDAŁ wmacniacz z napędem elektrycznym, magnetycznym okiem, w pięknej skrzynce oraz radiopatefon, osobno piękną skórę słanki na kombinezon. Wiadomość Ormiańska 17 m. 8 ostatnie drzwi w podwórzu „wprost”.
SPRZEDAŁ pościelowe garnitury z ozdobnego płótna, żakiet damski w nianu, pompy na 15-letniego, półbuty nr 42, arabska oryginalna tkanina (narytę). Telefon nr 221-95, proszka Dora
NOCI do maszyn do szycia sprzedam. Kleparowska 4 m. 8 i p. 10192
SPRZEDAŁ męzcy nieużywane meble czarne nr 43. brązowe nr 42 buciecki czarne męskie nr 44. Kopernika 30, m. 19, oficyny od g. 15-18
RATLERKI 2-miejscowe sprzedam. Wianosty 26, I. p. drzwi 9 9969
SPRZEDAŁ palto męskie czarne na watałinie na wysokiego stan dobry, farszalung męski granatowy kombinezon, kapelusze damski welurowy czarny, płaszcz damski zimowy granatowy na młodszą, szczapka, używany zegarek granatowy nr 36 na słupku, czółenka brązowe na francuskim obcasie nr 35-35 1/2 nowe oraz buciecki czarne na 2-letnie dziecko prawie nowe św. Józefowska 51, oficyny (przebież przez ogród) — mieszkanie trzy, 9970

PIEC żelazny kupię. Listy Admin. Gaz. Lw. nr 9967
SICHOLSKIEGO, Jarockiego sprzedam — nowocem, Telefon 221-95 — proszka Dora 10000
SPRZEDAŁ płaszcze deszczowe (gumowe) męskie i damskie, modne. — Kopernika 30, m. 19, od g. 15-18.
POZUKUJE kalendarza „Iskier” z 1939 r. Listy do Gaz. Lw. 9997
KUPIMY natchemias auto ciężarowe na gazgenerator. Listy do Admin. Gaz. Lw. nr 9996
SPRZEDAŁ wmacniacz 4 lampowy w pięknej skrzyni z magnetycznym okiem i napędem elektrycznym na płyty, ul. Ormiańska 17, m. 8
SPRZEDAŁ szafę, kredens, łóżko i materace. Teresy 12, m. 4 Jarocko
PARAFINĘ kupię. Zgłoszenia sklep „Kwiaty” ul. Krakowska 1.
SPRZEDAŁ spodnie wyciżowe — ciemno popielate długość 1,10 m. i spód do futra p.żmaki Lenartowicza 21, m. 3, od g. 14-14. 9985
KURTKĘ zimową używaną sprzedam tanio Pawlikowskiego 10, mieszkanie 1, od godz. 15 do 16. 10024
SPRZEDAŁ damskie pantofle nowe do sznurowania wianłowe fason szalkocki na obcasie blokowym — nr 36 1/2, męskie półbutyki gładkie wianłowe nowe nr 43, męskie czeckie czarne podwójna podeszwa nowe — nr 43, wszystkie pierwszorzędne. — Tylko dla zamowców. Na Bajkach nr 28, II. p., m. 7, od godz. 2-5.

SPRZEDAŁ niektóre meble i kupię głęboki podwójny wózek dziecięcy. Lwów, Chodkiewicza 6 mieszka 12.
KUPIĘ wydrę krajową skórę lub kolnicę z kłpami. Listy do Admin. Gaz. Lw. nr 10098
SPRZEDAŁ urządzenie kuchni, szafki, stół rozsuwalny, sofa, 2 kanapki i 2 fotele. Mieczyskiego nr 25. — mieszka 5, ganek. 10085
SPRZEDAŁ wózek Konkon głęboki, Okładac 9-10, Kurkowa 44, m. 4.
RATLERKA młodego sprzedam. Ul. Ryceńska 16, I. p., m. 6. 10048
FORTEPIAN krzyżowy czarny pierwszorzędnej marki sprzedam Nowacki Piłsudskiego 17 9702
GRAMOFONOWE płyty łm i cale żużle kupię, dobrze zapłaci, ulica Białow 18, mieszka 3. 9387
NIE wyjeżdżać do Warszawy! lez poprostu dać zlecenie kupna lub sprzedaży działowi zlecał firmy Jan Pujlak — Warszawa Aljeje Jerozolimskie 25 23
FUTRO trójwłociowe nowe uszyte do sprzedania Kopernika 30 m. 7
FUTRO trójwłociowe żrebec francuskie nowe, kolnicę z kłpami — solskim prawił wy sprzedam. Lwów, ul. Kopernika 30 mieszka 7. 10076
AKORDEON wloski 80 basów w bardzo dobrym stanie sprzedam, Lyczakowska 212 9920
PŁASZCZ ciepły w dobrym stanie dla chłopca 12-letniego kupię. Buty sportowe nr 44 w dobrym stanie — sprzedam — Potockiego nr 11 a, — parter lewy. v

PATEFON elektryczny amerykański nowoczesny automat, Elektritrowy skłi wzmacniacz o bezkompromisowym tonie, wszystkie w pierwszorzędnym stanie okazujnie sprzedam ul. Kurkowa 20, m. 5. 9926
ELEKTRYCZNE żelazka, Kuchenki, zastępcze Sp. raki wszystkie gatunek przedwojenny gwarantowany. Szlaku chy gazowe, fryzjerskie, lity ma szynowe i ręczne wysprzedaje. Ulica Sykstuska 28, m. 13, podwórze, piętro
SPRZEDAŁ bardzo ładną pelerynkę srebrnych lśw Gaz. Lw. 9992
DWA dziesięciotygodniowe ratery do sprzedania Karpińskiego pięć — mieszka 4, przy ganek 9948
PIANINO, fortepian krzyżowy kupię zaraz Nowacki, Piłsudskiego 17
KRYMKE ładną, modną sprzedam Zielona 64, m. 2, do godz. 12 182
SPRZEDAŁ patefon leningradzki i płyty polskie, niem. ukie, ukraińskie, pl. Szrelecki 12 m. 4 9910
FORTEPIAN lub piano pierwszorzędnej marki kupię natchemias — Gruzynska 10, m. 6 telef. 108-62
KUPIMY koceł parowy 100 do 150 atm. wraz z armaturą, pompami i urządzeniem do zmieszania wody — nr 3, przegrzewacza. Oferty wraz ze świadectwem Towarzystwa Doznan Kółow wysłać pod adresem: Pa bryka „Hazer”, Lemberg. Pn. 9900
BREITSCHWANCE popielate piękne ładny fason do sprzedania. Listy do Gaz. Lw. nr 10208 v

OKAZYJNIE sprzedam adapter trój-lampowy w ludoj skrzynce i maszynkę do mienienia zboża natychm. asst. Lyczakowska 4, II. p. m. 5.
KUPIE damskie meszty lub bucieki sportowe 35-7, szeroki fason — miękka skóra. Gaz. Lw. 10148
MATERACE wiosenne 6 sztuk prawie nowe, siatkę do łózka 2 łóżka białe stare, nasładowe białe na sprzedam. Batorego 4, III. p. 10173
KUPIE wieczne złote pióro „Pelikan” Sklep Galanteria Batorego 20
KUPIE półbutyki dla dziewczynki 35-36 i śnirowce wysokie na 37; sprzedam czółenka granatowe 35-6 Lyczakowska 83, mieszka 6. v
SPRZEDAŁ pulower, golf półkangara, poszwę, welniana suknie na star szą i granatową jedwabną. Od 9 tej do 4 tej, Cłowa 7, m. 2. 10178
PÓŁ futro wraz z ogródkiem — do sprzedania Łabwość podzielenia). — Listy do Gaz. Lw. 10195
FUTRO brązowe damskie, spód tchre rzed, wierz cielaki, sprzedam tanio Książczyca 5, mieszkanie jeden — (koniec Lkstopada) 10190
KUPIE śniegowce gabardynowe na nr 39-40 bucieka w jak najlepszym stanie. Pełczyńska 23 m. 5. 10185
PODRÓŻNE futro dwustronne wspaniale, sprzedam znowym. Pełczyńska sk 33 m. 5, od 2-4. 10183
SPRZEDAŁ w dobrym stanie męskie zimowe bucieki nr 43, męskie buty nr 41 i męski płaszcz, Rutowskiego 10, III. p., mieszkanie sześć, od godz. 3-5. 10184

DZIS ZACIEMNIAMY:

Początek 17:00

Koniec 6:30

ALARM LOTNICZY

10-sekundowe sygnały

ODWOŁANIE

długi sygnał 1-minutowy

Zmiany na trasach
linii tramwajowych

Jak nas informuje Dyrekcja Tramwajów Miejskich, na niektórych trasach linii tramwajowych wprowadzono aż do odwołania pewne zmiany w kursowaniu wozów, zmiany te, które należy traktować jako czasowe, są następujące:

Wozy linii Nr 2 aż do odwołania nie kursują.

Linia „3” została skrócona o odcinek od Wałów Hetmańskich do ul. Zielonej — obecnie więc wozy tej linii kursują tylko od ul. Janowskiej do Wałów Hetmańskich.

Linia „4” i „5” nieczynne.

Na linii „6” wozy kursują od rana do godz. 8-mej, od 8-mej do 16-tej linia jest nieczynna, od godz. 16-tej do 19-tej wozy kursują normalnie, od godz. 19-tej linia jest nieczynna.

Wozy na linii „1”, „7”, „8” i „9” kursują normalnie.

Linia „10” czynna jest tylko na odcinku Stryjska—Piłsudskiego (róg Batorego).

Co robić w czasie ataku
lotniczego

Zachować spokój i dyscyplinę. Przy bombardowaniu artyleryjskim i lotniczym skontrolować wszystkie przejścia domu. Szczegółnej kontroli poddać dach. Zwalczenie pożaru jest najwyższym obowiązkiem. Wszyscy pomagają zwalczać pożar. Działać ostrożnie, ale nie twożliwie. Fosfor można zlokalizować, zalewając go obficie wodą i zasypując piaskiem.

Pożary rozchodzące się w poziomie są najbardziej niebezpieczne. W razie niebezpieczeństwa zawalenia się płonącego domu należy opuścić schron zbiorowy. Rozkaz do opuszczenia schronu daje wyłącznie kierownik domowej obrony przeciwlotniczej. Przy opuszczeniu, usta i nos przewiązać mokrymi chustkami. Oczy ochronić również mokrymi chustkami.

Nie zapominać o izolowaniu całego ciała wilgotnym kocem. Zamknąć najbliższy nieuszkodzony schron przeciwlotniczy; wyszukać rowy przeciwdziałkowe, albo wolny plac.

Nikogo nie zostawiać. Każdą rzecz można zastąpić — życia ludzkiego nie zastąpić! Najważniejszą rzeczą jest ochronić człowieka. Na drugim miejscu stoi dopiero ochrona mienia.

Urząd Gospodarowania Papierem i Towarami Różnego Rodzaju w Gen. Gub. wydał zarządzenie Nr. 11 z dnia 10. 12. 1943 w sprawie gospodarowania kamieniami i ziemiami, jak również wyrobami z nich. Wspomnianym zarządzeniem objęto następujące przedmioty: kamienie naturalne i wyroby z nich, gips i wyroby z gipsu, wapno surowe i palone, wyroby wyprawy szlachetnej, wyroby kamienne i z mączki terazzoowej oraz popiołu wapiennego, wapno gaszone w proszku, odpadki wapienne oraz margiel wapienny. W zarządzeniu wymieniono również cegły betonowe i wyroby z nich, wyroby gliniane, wyroby szamotowe, kafle piecowe, piecove rury łączące, płytki ścienne, okładzinowe i posadzkowe, wreszcie cegły murarskie, dachówki, rurki drenowe, cement, izolacyjne płyty budowlane oraz lekkie płyty budowlane.

Wymienione powyżej towary wolno wydobywać, wyrabiać, przerabiać

i dostarczać, jak również przywozić i wywozić tylko za zezwoleniem Urzędu Gospodarowania Papierem i Towarami Różnego Rodzaju. Wytwórcy towarów wymienionych powyżej winni prowadzić bieżąco z podaniem odbiorców dokładne zapiski dotyczące ich produkcji i dostarczania, jak również w odniesieniu do zapasów magazynu.

Produkcję i zapasy magazynu jednego miesiąca należy każdorazowo zgłaszać do dnia 15-go następnego miesiąca Urzędowi Gospodarowania Papierem i Towarami Różnego Rodzaju. W paragrafie 4 zarządzenia omawianego wymieniono wyroby podlegające zakazowi produkcji. Wyroby te podzielono na 4 grupy: przemysł ciosanych kamieni naturalnych, przemysł wyrobów betonowych, przemysł wyprawy szlachetnej i przemysł gipsowy. Wyroby znajdujące się w robocie w chwili wejścia w życie niniejszego zarządzenia, wolno wykończyć do dnia 31 stycznia br.

Z opowiadań obywateli miasteczka Felsztyna, leżącego w okręgu samborskim, dowiadujemy się, że stary ich kościół parafialny, zbudowany kilkadziesiąt lat temu przez zamożny ród Herburtów, miał być połączony z podziemnym chodnikiem z obronnym zamkiem w Dobromilu.

Herburtowie zazwyczaj przebywali i umierali w Felsztynie, gdzie dziś jeszcze można oglądać ich sarkofagi i pomniki, a po śmierci duchy ich, jak głosi podanie, przybierały postać orłów, które osiadały na skałach dobromilskich. Nic też dziwnego, że orły herburtowskie żyły przez długie wieki w wielkim poszanowaniu i pod troskliwą opieką zamkowej drużyny.

Przed bardzo wielu laty, bo przed dwoma czy trzema wiekami, jeden z Herburtów, pragnąc, by syn jego osiągnął najwyższą wiedzę, wysłał go w obce, dalekie strony, aby mądrość nabył i wstawił swój ród wspaniałymi czynami.

Mińło lat wiele, aż wreszcie wrócił młody Herburt do osieroconego

Felsztyna, by gospodarować na ojców spuściznie. Lecz jakże różnił się od swoich przodków? Nie miał w sobie nic a nic z Polaka: był waty, siaby, rozpieszczony, w obcym chodził stroju, na głowie nosił cudaczną perukę z warkoczem, obcym gadał językiem, dziwnie posiadał obyczaje i nie mógł się jakoś pogodzić z twardym trybem życia, jakie prowadzili jego rodacy, ani też przystosować się do sposobu ich myślenia.

Herburt rzadko przebywał w swym gnieździe rodzinnym, a chociaż w jakimś czasie później ożenił się z córką zamożnego magnata, w domu nie czuł się szczęśliwym, mimo, że Bóg obdarzył go synem. Na domiar złego po roku żona mu umarła, ale on nie płakał, bo płakać nie umiał, nie rozpaczal ani nie modlił się, bo w Boga ani w życie pozagrobowe nie wierzył. Gdy starano się go zapewnić, że każdy z jego rodu po śmierci przemienia się w orła, wówczas drwił sobie z tych bajek i wreszcie dla zadokumentowania, że ptaki te nie mają nic wspólnego z duchami jego ojców, postanowił urządzić na nie polowanie i wszystkich dworaków przekonać, iż są głupi, nierozsądni, ciemni i zacofani.

Wprawdzie dworzanie starali się usilnie powstrzymać swego pana od tego szalonego czynu, by nie ściągnął zguby na swój ród, lecz próby i nalegania żadne nie pomogły, a nawet wręcz przeciwny odniosły skutek.

Herburt jak postanowił, tak zrobił. Wkrótce padł strzał, a krążący ponad zamkiem orzeł runął z szumem na skały bez życia. Cóż się jednak stało? Oto w tejże samej chwili jedyny synek Herburtu zupełnie niespodziewanie jęknął przeraźliwie, za pierś się chwycił i skonał na rękach przerażonego dworaka.

Od tego czasu znikły owe orły ze skał zamkowych, a nierozważny Herburt, ostatni ze swego rodu, z rozpaczy wstąpił do klasztoru, który zbudował nieopodal swego zamku i tam w ciężkiej pokucie dokonał swego żywota.

Hodowla owiec w dystrykcie Galicji

Kraj nasz leżący między Wschodem i Zachodem od wieków stanowi bramę, przez którą wszyscy kupcy, podróżnicy szukający przygód i rozbójcy i obcy wojacy przebywać musieli. Przez ziemię halicką przejeżdżali kupcy z dalekiej Armenii i Wenecji, z Wołoszczyzny i Turcji. Wraz z nimi przybyły do nas z Bliskiego Wschodu rasowe sztuki owiec, których hodowla po dziś dzień stanowi jedną z podstaw gospodarczych krajów Azji Mniejszej. Od tego też czasu datuje się na naszych ziemiach rozwój hodowli tego tak pożytecznego zwierzęcia, jakim jest owca.

Czy uwierzycie...

...że pajęczyna swym chemicznym składem jest podobna do jedwabiu. a nitki jej są cieńsze niż nitki jedwabnika, jednak — o dziwo — są też i mocniejsze!

Pajęczyna to lepka i nadzwyczaj szybko tężejąca na powietrzu ciecz. Wywarza się ona w odwołku pająka w specjalnych gruczołach. Ta stężała ciecz tworzy właśnie znane nam wszystkim misterne nitki pajęcze, czyli pajęczynę.

Pająki siatkowe, rozciągające tę pajęczynę, budują z niej kunsztowne siodła, w które chwytają swą zdobycz, a zdobyczą ich są stawonogi — owady, a nawet i mniejsze pająki.

Przepiękne, mistrzowsko roznuszone siatki buduje znany okaz naszej fauny: pająk krzyżak (Epeira diadema). W siatki te wpadają różnorodne muchy, stanowiące dla niego smaczny kąsek! Pająki to w ogóle drobne i niepokazne zwierzątka, a posiadają wiele pomysłowości i umiętności w przystosowaniu do warunków życiowych. Nie musi przeprowadzić zadziwiających kombinacji, wykazać prawdziwej liśi chytrości, by zdobyć ofiarę, by chwycić w sidła muszkę, ten smaczny kąsek jadła! St. Sz.

które stanowią przez całą zimę, oprócz mięsa — jedyny białkowy pokarm górali.

Okręg czortkowski jako najbardziej wysunięty na południe i posiadający najdogodniejsze ku temu warunki, przeznaczony jest wyłącznie dla hodowli karakulów (owcy smużkowej). Na pozostałych terenach wchodzących w skład dystryktu Galicji występuje przeważnie owca biała cienko-runna: na drobnych gospodarstwach krzyżówka holsztyny z miejscową świniarką, na folwarkach meirino-precos. Należy jeszcze zaznaczyć, że Izba Rolnicza we Lwowie podjęła ostatnio w porozumieniu z władzami akcję zmierzającą do podniesienia rasowości owiec na naszych ziemiach. W tym celu sprowadzono już znaczną ilość materiału (tryków) z Rzeszy, mającego służyć do poprawienia miejscowych ras.

Na paczki świąteczne dla jeńców

złożyli w Delegaturze R. G. O. (Referat Poszukiwań Zaginionych) — Lwów, ul. Sobieskiego 15:

Polacy z Sichowa 2270 zł. Młodzież wsi Strzelczyńska k. Mościsk zebrała po koledzie 1066 zł. Z okazji zaślubin pp. Derżeckich w dniu 8. I. 1944 p. Mgr. Malkowski zebrał wśród gości weselnych 2150 zł. Koledzy Inwalidzi zamiasł wieńca dla Inwalidy śp. Jana Siukały 150 zł. Goście na imieninach u p. Seweryna B. 1104 zł. Młodzież z Podkamienia k. Rohatyna zebrała po koledzie 1058 zł, z czego 650 złożyła dla jeńców, resztę przeznaczyła na pomoc dla miejscowych biednych. Z okazji rocznicy ślubu pp. Maciejewskich gospodarze i goście 500 zł. Parafia Rakowiec po

koledzie 150 zł, Mieszkańcy Malechowa 50 zł, 26.20 kg bułki i 600 papierosów, Ambulatorium i Szpital kolejowy — ul. Krasickich 5 — 430 zł, Pracownicy fmy Niesporek „Parowozownia Nr 3” 1260 papierosów.

Hotele w lwowskim powiecie

Zarządzeniem z dnia 23. XII. 1943 ustalono ceny dla hoteli w miastach obszaru Lwów-Powiat, przy czym uznano hotel Gródecki Dwór (Grodecker Hof) za hotel kategorii II; inne gospody na tym terenie należą do kategorii III. Przeciętna cena za łóżko wynosi: dla kateg. II — 5 zł, dla kateg. III — 4.50 zł; cena minimalna za łóżko 4.50 i 4 zł.

Ciąg dalszy nastąpi

Czy możecie sobie dziś wyobrazić, jaką radość sprawiała gazeta gdzieś w mrocznej oddali czasu, np. pięćdziesiąt lat temu docierając ze Lwowa aż do najzapadlejszych domków małomiasteczkowej inteligencji, do głuchych plebanii puszczańskich leśniczówek, do szkółek, gdzie to „świat zabity deskami”, do takich dworców, w których „diabeł dobranoc mówi”?

Gazeta staroświeckiego autoramentu: Dwie kartki olbrzymie jak afisz cyrkowy a cała piękna pięć z najdalejszego nawet sąsiedztwa, młodzież, nawet drżącopalcy „pensjonści” — wszystko co umialo czytać drukowane rzucalo się na dół drugiej strony cy albo na końcu, nad anonsami, szukało grubej kresy i polykało — odcinek powieściowy.

Wówczas gazety miały sporo abonentów, na ulicy nikt nie kupował pism, bo... ustawa tego wzbraniała. a pomysł kiosków jeszcze — nie urodził się.

Oszczędny tato nie mógł ani rusz przerwać prenumeraty. bo — cudna powieść jeszcze nie skończyła się. (A gdy wreszcie po 257 odcinkach się skończyła, ta z czwartej strony miała już 69 odcinków, a więc... da capo al fine).

Co to były za emocje! Panna Mie-

cia czytała z wypiekami, mimo czy też dzięki błędni, że piękny wicehrabia arystokratycznym ruchem usiadł na wytwornej kozetce obok upojnej markizy i pochylił się nad jej falującym łonem. wciągając chciwie wykwinny zapach najdroższych perfum.

I w tym momencie bezlitosne trzy słowa, ujęte w odstręczający nawias: (Ciąg dalszy nastąpi).

Teraz czekaj panno Miecio. Bywało zawieja albo zerwało mostek za brzozowym laskiem — to wyrok na tortury oczekiwania. My, pokolenie szybujące ku polowie XX stulecia w tempie kina, kroczkami krótkimi jak audycje radiowe, już może nie potrafimy wczuć się w pochłaniacza lektury starej doby, kiedy to świat jawy i świat poety zlewał się w jedno. Słyszeliście chyba o pewnej zacnej cioci która przeczytawszy w odcinku: „Obeirzał się — dnialo. Cała noc zesłała mu na okrażaniu stawu, nim doszedł do rzeki i bagienka. Był zaledwie na początku drogi”, a potem złowrogie (c. d. n.) czekała i czekała. A autor ów pisał swoją rzecz od odcinka do odcinka i akurat zrobił sobie przerwe, bo właśnie kran takiego potężnego talentu trzeba czasem przymykać. Pełna trwogi i niepokoju staruszka dała ks. kanonikowi na mszę św. na

intencję szczęśliwej przeprawy bohatera przez tabor pohańców.

Nie zawsze można mieć dla odcinka twórcę, który umie tak haftować słowa, dlatego uciekano się do przekładów z literatur, które dysponowały haftem maszynowym, szczególnie, że autor zamorski nie dowiadywał się nawet, że go tłumaczono, a przekładaczka miejscowa tłumaczyła za honorarium, które mogło pokryć koszt — papieru, atramentu i książki. Raz taka tłumaczka, która niestety nie była znudzoną starą panną, zażądała od redaktora jakiejś ludzkiej zapłaty, nie uczyla się widocznie zoologii i nie wiedziała w czyjej kieszeni żyją największe węże. Po odmownej odpowiedzi — zastrąjkowała. Nie przysłała „c. d. n.” ślicznej powieści z lordami, milionami, szokingami i szantażami. I zacięła się, a redaktor, oczywiście, też. Co robić dalej? Książka sprowadzona gdzieś z daleka, tu jej nie dostanie, nie wiadomo nawet jaki ma tytuł w oryginale, a zresztą gdyby była, to tak łatwo było znaleźć kogoś, kto by ją zrozumiał? Ale był w redakcji pewien pan, który wszystko potrafi, zawsze bowiem w redakcji trzymają takiego, dostał więc polecenie:

— Prenumeratory głowę mi urywają, grożą skandalem! Pan potrafi przecież wymyśleć dalszy ciąg tego tam... metrapaź panu opowie przy-

stępnie, co było dotychczas — i już! (metrapaź, to jest też taki pracownik gazety, który musi potrafić, ale zawsze).

Atoli ludzie uzdolnieni do wszystkiego są, Bogu chwała, najbardziej uzdolnieni do nieróbstwa. Spełniło się życzenie tysięcy abonentów i ukazał się wyczekiwany „ciąg dalszy”. Mylady zaprosiła do owego zamku parę bohaterów, wszystkich rywali, czarne charaktery itd. — na wystawne przyjęcie. Podano grzybki w śmietanie, alifci mylady nie dobrze odróżniała prawdziwe prawdziwki od bardzo podobnych fałszywych, wszystkie więc postaci romansu w następnym feljetonie otruły się i umarły, a na dole widniał napis: Koniec. Okrutnie to dawna historia i kroniki milczą, ilu prenumeratorów kłóło ży rzesiste, a ilu spuściło lanie takiej redakcji.

Jeżeli zaś powieść bez podobnych incydentów dobiegła szczęśliwie do tak naprzęającego momentu, że u dołu zjawiał się napis „dokończenie nastąpi”, a wreszcie nadszedł koniec, który wedle mądrego przysłówia wieńczy dzieło, odcinek zaczynał nowe swoje życie.

Wycinany starannie nożycami przez babunię (jakoś dziwnie często w życiu dziennika u początku i u końca brzęczą nożyczkami...), ułożony starannie wedle numerów, zostawał zszyty bez wszelkiego kunsztu in-

trologatorskiego. ot, tak po prostu jak się fastryguje suknię i bez jakichkolwiek ambicji formatowych, gdyż felieton był raz wysoki, rozrosty, to znowu gdy wybuchnął jakiś aktualniejszy materiał redakcyjny, stawał się niziutki, kurczył się do rozmiarów niemal wstążki. Teraz wędrował od jednej przyjaciółki do drugiej, schodził do wnuczek, zabijał się do kuchni, aż wreszcie rozsypał się w drobne strzępki.

A potem dotarliśmy do czasów, w których czytelnik tak otepał, że na początku każdego odcinka powieściowego zaczęto umieszczać króciutką treść poprzednich felietonów, widocznie bez tego trudno byłoby spaść fabułę, nie wiedzieliby ludzie, czy X. jest ponurą figurą czy przytulnym amantem Dobra matka-przyroda coraz hojniej zaczęła zsypywać na głowy ludzkie wielki dar — sztukę zapominania.

Odcinek powieściowy, nowość XIX wieku, wynalazek paryski, ma za sobą zbyt bogatą tradycję, by zembrzeć — wszak przed stu laty tasiecmowe powieści Eugeniusza Sue pojawiały się w dzienniku! Ale chyba już nigdy nie odegra tej roli, jak to dawniej w ciszy dni galicyjskich wywoływał zapalone dyskusje: Przyjdzie... Nie, nie przyjdzie; mówię pani nadradczy — do zaręczyn szlachetnego hrabiego z córką kupca S. P.

